

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University

Term End Examination January -2026

Course : MASKT
Subject Code : MASKT-11
Subject Name : પ્રમુખ સ્મૃતિગ્રંથોનો પરિચય અને મનુસ્મૃતિ
અધ્યાય -7

Date : 18/02/2026
Time : 03:00pm to 05:15pm
Duration : 02.15 Hours
Max. Marks : 70

- પ્રશ્ન-1 (અ) નીચે આપેલ શ્લોકોનું ભાષાતંત્ર કરો (કોઈપણ બે) (10)
1. સૂત્રેષ્વેવ હિ તત્સર્વં યદ્દૃત્તૌ યજ્ઞ વાર્તિકે ।
સૂત્રં યોનિરિહાર્થાનાં સર્વં સૂત્રે પ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥
 2. અનેકસંશયોત્તેદિપરોક્ષાર્થસ્યદર્શકમ્ ।
સર્વસ્યલોચનંશાશ્ત્રંયસ્યનાસ્ત્યન્ધાવસઃ ॥
 3. લાલયેત્ પંચ વર્ષાણિ દશ વર્ષાણિ તાડયેત્ ।
પ્રાપ્તે ષોડશે વર્ષે પુત્રે મિત્રવદાચરેત્ ॥
 4. પ્રકાશવશ્ચકાસ્તે તુ કૂરમાનતુલાશ્રિતાઃ ।
ઉત્કેચકાઃ સાહસિકાઃ કિતવાઃ પન્દયોષિતાઃ ॥
- (બ) સંસદર્ભ સમજાવો. (કોઈપણ બે) (04)
1. ધરતિ વિશ્વમ્ ઇતિ ધર્મઃ ।
 2. આચારશ્ચૈવ સાધૂનામાત્મનસ્તુષ્ટિરેવ ચ ॥
 3. યત્રૈતાસ્તુ ન પૂજ્યતે સર્વાસ્તત્રાફલાઃ ક્રિયાઃ ।
 4. દણ્ડઃ શાસ્તિ પ્રજાઃ સર્વા દણ્ડ એવાભિરક્ષતિ ।
- પ્રશ્ન-2 સ્મૃતિ ગ્રંથોનો પરિચય સવિસ્તાર આપો (14)
- અથવા
- યાજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિની ત્રણ આવૃત્તિઓનો પરિચય આપો.
- પ્રશ્ન-3 મનુસ્મૃતિમાં સ્ત્રીસન્માનની ભાવના વિશે વર્ણન કરો. (14)
- અથવા
- મનુસ્મૃતિના સાતમા અધ્યાયનું વિષયવસ્તુ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)
1. ત્રણ ગુણોના આધારે ત્રણ ગતિઓ
 2. રાજદૂતનાં રાજકાર્ય
 3. સ્ત્રીઓના આદરથી દિવ્ય લાભોની પ્રાપ્તિ
 4. ચન્દ્રાયણ વ્રતની વિધિ
- પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકના બે ગુણ) (14)
1. ચતુર્વિધ પુરુષાર્થમાં પરમ પુરુષાર્થ કયો છે?
(A) ધર્મ (B) કામ (C) મોક્ષ (D) અર્થ
 2. નારદસ્મૃતિના ભાષ્યકાર કોણ છે?
(A) અસહાય (B) નિઃસહાય (C) કેશવ (D) બાદરાયણ
 3. સ્ત્રીઓના ધનના કેટલા પ્રકારો છે?
(A) 4 (B) 6 (C) 7 (D) 8
 4. ધર્મના લક્ષણો કેટલા છે?
(A) 8 (B) 10 (C) 12 (D) 16

5. મનુસ્મૃતિમાં વિવાહના કેટલા પ્રકારો નિરૂપેલા છે?
(A) 8 (B) 10 (C) 12 (D) 18
6. નીતિસારમાં કેટલા કર્મો બતાવ્યા છે?
(A) 6 (B) 7 (C) 8 (D) 13
7. રાજ્યના વિકાસ માટે કેટલા ગુણોનો આધાર લઈને રાજાએ આચરણ કરવું જોઈએ?
(A) 17 (B) 20 (C) 29 (D) 35
